

דבר-תורה: רעיונות קצרים, משלים וסיפורים לפרשיות השבוע, מועדים ואירועים שונים

מאוצרו של הרב שלמה הלוי

טו' בשבט

האדם, העץ והגאולה

המקור לט"ו בשבט הוא במשנה, במסכת ראש השנה: "באחד בשבט ראש השנה לאילן דברי בית שמאי. בית הלל אומרים בחמישה עשר בו". התורה מדמה את האדם לעץ שנאמר: "כי האדם עץ השדה" (דברים כ'). והדמיון הוא בכמה מישורים: א. מתחיל הכול מזרע קטן ב. השמירה וההכוונה הכרחיים בתחילת הגדילה. ג. השאיפה לצמוח היא חובה וטבועה בנו.

המשמעות של ראש השנה לאילן היא: שביום זה הקב"ה נתן לאילנות כוח לצמוח, להתחדש ולהביא פירות חדשים. (הדבר בא לידי ביטוי בקביעת השנה לערלה ונטע רבעי).

הרב מנחם מנדל שניאורסון זצ"ל שאל באחת משיחותיו: כיצד משווה התורה את האדם לעץ השדה? הרי לחיי העץ יתרון בולט על האדם, הצמיחה שלנו תמה בגיל מסוים בו אנו משלימים את התפתחותנו הפיזית, ויתר חיינו חולפים בשגרה ללא גדילה משמעותית, בעוד העץ גדל ללא הפסקה! והראייה לכך שעל ידי ספירת הטבעות המסומנות על הגזע נדע את גילו של העץ (וזו אם כן ההוכחה שאיננו מפסיק לצמוח), ובכל פעם שהשכבה הישנה מתקלפת נוספת שיכבה של גזע רענן.

זאת ועוד, בעוד יכולת הילודה (הבאת פירות) של העץ איננה מפסיקה עד למותו, הרי שאצלנו יש הגבלת ילודה לאחר גיל מסוים. אם כן מהי ההשוואה בין האדם לעץ כשלאורה הם הופכיים? העץ צומח, מצמיח ומתחדש והאדם מסמל את ההפך הגמור! מה אם כן המקום לחגיגה?

התשובה לכך היא שאמנם היכולת הפיזית של האדם מוגבלת אך היכולת הרוחנית אין לה מגבלות כלל וכלל. יכולת זו איננה נפגעת והאדם יכול להתפתח ולצמוח ללא הגבלה בכל שנות חייו. זאת ועוד ה"פירות" הרוחניים אף הם לא פוסקים ממנו: עזרה הדדית, כבוד לזולת ומעשים טובים אלו פירות המצמיחים את החלק הרוחני שבאדם.

זוהי אם כן הסיבה להשוואה ולחגיגה ביום ט"ו בשבט, היום שהקב"ה מעניק כוח ליהודי להתחדש ולא רק לנו כי אם לבריאה כולה שניזונת מן הצומח... על ההתחדשות הזו אנו מצווים בבחינת "בכל יום יהיו בעיניך חדשים" ההתפעלות מהבריאה וההתרגשות בכל מצווה: הנחת תפילין, תפילה וכיבוד הורים לחוש כאילו עושים את המצווה בפעם הראשונה בחיינו.

בפרשת השבוע קראנו: "תִּבְאֵמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר נְחֻלְתֶּךָ" הגאולה אף היא הושוותה לנטיעה ומדוע?! התשובה לכך היא: כשם שתהליך הנטיעה דורש הכנה מרובה: הכנת הקרקע והשקעה בשתיל כך תהליך הגאולה זקוק להכנה מרובה – חיזוק האמונה, קיום המצוות בחשק וההתפעלות מהבריאה...

הבה נתחזק, נכין את ה"קרקע" ונזכה לגאולה האמיתית והשלמה

מצווה לצלם ולהפיץ בבית הכנסת ובעבודה

<http://www.dvar-tora.co.il>